

Schweizerische Eidgenossenschaft

Confédération suisse

Confederazione Svizzera

Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

HELVETAS

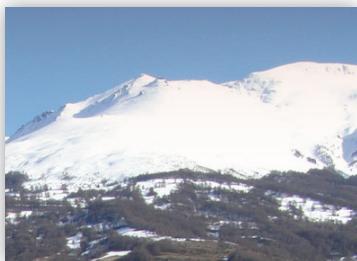
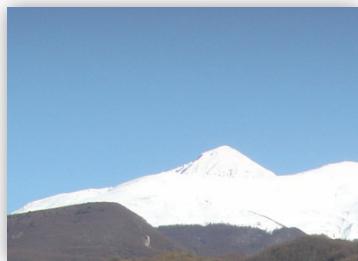
Swiss Intercooperation

KOSOVO

Švajcarsko– Kosovska

Podrška Lokalnoj Upravi I Decentralizaciji

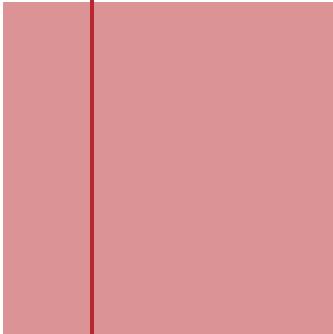
LOGOS

Analiza i Prognoza

Sopstvenih Izvora Prihoda u Opštini Štrpcce

LOGOS

Ovaj izveštaj je pripremljen od strane RECURA Financials projekat
LOGOS koji se sprovodi od HELVETAS Swiss Intercooperation

Januar 2012

RECURA Financials

Address: Nëna Terezë 28/1, 10000 Prishtina, Kosovo
tel: +381 (0)38 777 800, Fax: +381 (0) 38 22 14 14 ; cel: +386(0)49 160 049; 777 800
info@recura.biz - www.recura.biz

Tabela sadržaja

UVOD	4
ZAKONSKA OSNOVA ZA SOPSTVENE PRIHODE	5
UNUTRAŠNJA OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PRIKUPLJANJA SP	6
POSMATRANJA POSTOJEĆEG SISTEMA SP NA KOSOVU	7
ISTORIJSKA PERFORMANSA	9
PROJEKCIJE SOPSTVENIH PRIHODA ZA OPŠTINU ŠTRPCE.....	14
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE PRIKUPLJANJA SOPSTVENIH PRIHODA.....	22
Opšte preporuke.....	22
Preporuke za opština Štrpcce	23

UVOD

Ovaj izveštaj analizira Sopstvene Prihode u opštini Štrpc, partnerskoj opštini Projekta LOGOS (Podrška za Lokanu Samoupravu i Decentralizaciju). Izveštaj se zasniva na istorijskim podacima i prepostavkama na osnovu nalaza iz terenskih poseta i razgovora sa opštinskim zvaničnicima, i predviđa stvaranje Sopstvenih Prihoda za period 2012-2016.

Ovaj izveštaj je deo angažovanja finansijskog eksperta iz RECURA Financials, kao konsultanta projekta Podrška za Lokanu Samoupravu i Decentralizaciju (LOGOS) podržanog od strane Švajcarske Agencije za Saradnju i Razvoj, koji se sprovodi od HELVETAS Swiss Intercooperation.

Ovaj izveštaj treba posmatrati kao nezavisnu spoljašnju procenu opštinske performanse kod generisanja SP i proceni potencijala opštine za SP u budućnosti. Prilikom iznošenja prognoze, konsultant koristi istorijski učinak, kao što je prijavljeno u izveštajima Generalnog Revizora, Odeljenja Trezora unutar Ministarstva Finansija i Direkcije za Opštinski Budžet i Finansije, kao i prepostavke i procene na osnovu posmatranja i razgovora sa opštinskim zvaničnicima. Treba biti pažljivi jer stvar je u tome da su sve to prognoze, i treba ih oprezno tumačiti kao očekivanja a ne kao zagarantovane rezultate. Da bi se postigli prognozirani rezultati postoji potreba za angažovanje pre svega opštine za poboljšanje kapaciteta planiranja i prognoziranja, izveštavanje prihoda kao i pro-aktivan pristup razvoju politike, postavljanje cene i prikupljanja prihoda od pružanja usluga. Druge angažovane zainteresovane strane na ovom nivou upravljanja su Ministarstvo Finansija, posebno Odeljenje Trezora, Budžetiranja i Odeljenje Poreza na Imovinu.

Izveštaj ispod naglašava istorijski učinak opštine u stvaranju SP i tumači neke od zapažanja za različite kategorije SP tokom perioda 2007-2011. Zatim, izveštaj navodi napravljene prepostavke na osnovu modela prognoziranja za primenu prognoze generisanja SP za period 2012-2016. Pod uslovom da su postignute ove prognoze, izveštaj analizira prognozirane trendove i pokušava da tumači uzroke takvih prognoziranih performansi. Konačno, izveštaj daje neke indikativne predloge o oblastima koje opštine mogu biti podržane od strane projekta kako bi se postigao cilj povećanja prikupljanja sopstvenih izvora prihoda od strane opština.

ZAKONSKA OSNOVA ZA SOPSTVENE PRIHODE

Opštinski sopstveni izvori prihoda su regulisani Zakonom o Finansiranju Lokalne Samouprave (ZFLS), koji je usvojen u junu 2008 godine, kao deo Ahtisarijevog Predlog Paketa o zakonima i definiše finansiranje opština. Kao što je navedeno u Članu 8 Zakona o Finansiranju Lokalne Samouprave, opštine su dobine nove finansijske resurse koji će se iskoristiti za pružanje usluga svojim građanima. Među ovim finansijskim sredstvima su oni koji se odnose na Sopstvene Prihode (SP). Sopstveni Prihodi opštine su generisani od strane opštinskih poreza, taksi, dažbina/naplata i kazni, što čini oko 10-20% ukupnog godišnjeg opštinskog finansiranja širom Kosova.

ZFLS nabraja ove kategorije sopstvenih prihoda:

- Opštinske poreze, takse, korisničke dažbine/naplate, ostale naplate za pružene usluge od strane opštine, kao i regulacione naplate i kazne ovlašćene ovim zakonom;
- Rente na nepokretnu imovinu koja se nalazi u opštini, i pod upravom ili vlasništvom opštine;
- Prihodi od prodaje opštinske imovine;
- Prihodi od preduzeća koja su u potpunosti ili delimično u vlasništvu opštine;
- Participacije od strane korisnika obrazovnih i zdravstvenih usluga pruženih od strane opštine;
- Prihodi prikupljeni od strane bilo koje agencije, odeljenja ili organizacije opštine kao rezultat pružanja bilo kakve robe i usluga;
- Kamata opštinskih depozita,ako ih ima;
- Bilo koje druge kategorije prihoda koji su određeni za sopstvene prihode u zakonu Republike Kosova.

Sopstveni Prihodi Opštine (SP) poznati kao i Prihodi Opštinske Uprave (OU) su podeljeni u dve grupe: direktni i indirektni prihodi. Direktni prihodi su usluge pružene u okviru opštinske uprave, dok indirektni SP su prihodi koji se prikupljaju na centralnom nivou od strane resornog ministarstva za agencije i dodaju se na opštinske račune: saobraćajne kazne i sudske troškovi/naknade. Pored toga, deo SP su takođe prihodi osnovnog obrazovanje, prihodi primarne zdravstvene nege i donatorsko finansiranje koje takođe obuhvata učešće građana.

UNUTRAŠNJA OPŠTINSKA ORGANIZACIJA PRIKUPLJANJA SP

Prikupljanje SP u opštinama je učinjeno putem Centralno Bankarskog Autoriteta Kosova (CBAK). Ovaj sistem je osnovan od strane Ministarstva Finansijskih Sredstava i efikasno se koristi od većine opština.

Opštini je omogućen poseban žiro račun unutar centralnog bankarskog autoriteta, koji se koristi od strane opština za čuvanje prikupljenih finansijskih sredstava i za uticanje na isplate. Budžet i Odeljenje za Finansije označavaju priznanicu UNIREF-a sa serijskim brojem svakog Odeljenja koji generiše SP. U teoriji bi trebalo da bude poseban UNIREF za svaki ekonomski kod koji se koristi za generisanje prihoda, ali u stvarnosti i upotreba ekonomskih kodova i UNIREF sistema ostavlja puno toga da se poželi.

Svako Odeljene ima dodeljen opštinski zvaničnik koji je zadužen za prihvatanje potvrde UNIREF-a. Opštinski službenici su zaduženi za izdavanje potvrde UNIREF-a prema svakoj usluzi izrečenoj nazad službeniku zaduženom za sve opštinske SP u jedinici SP unutar Opštinskog Odeljenja za Budžet i Finansije. Jedinica SP unutar Opštinske Direkcije za Budžet i Finansije je onda odgovorna za prijave prihoda u Odeljenu za Trezor u okviru Ministarstva Finansijskih Sredstava.

Proces prikupljanja zavisi od vrednosti usluga koje su pružene građanima. Sve usluge koje su ispod 10 evra se plaćaju u gotovini, dok usluge koje su iznad ovog iznosa se plaćaju direktno u banci sa određenim redosledom plaćanja UNIREF-a izdatom od strane lica zaduženog za svako odeljenje koje izdaje priznanice/potvrde.

U slučajevima kada se usluge naplaćuju po 10 evra ili ispod, ove naknade se direktno prikupljaju od strane opštinskog odeljenja službenika i prijavljuju se na kraju radnog dana sa samo jednom UNIREF priznanicom kao paušalna suma.

POSMATRANJA POSTOJEĆEG SISTEMA SP NA KOSOVU

Osnovni dokumenat koji reguliše sopstvene prihode na opštinskom nivou JE Opštinska Uredba o porezima, taksama, korisničkim naplatama i kaznama. Uredba definiše usluge koje se pružaju građanima od strane opština, odeljenja zaduženih za pružanje ovih usluga i troškove tih usluga za građane.

Iako većina opština sada imaju nekoliko godina iskustva u oblasti planiranja, upravljanja i prikupljanja prihoda iz sopstvenih izvora, još uvek postoje mnogi problemi sa sistemom. Na nacionalnom nivou, mnoge od ovih naknada su slabo regulisane i nisu jasno definisane u odnosu na Kontni Okvir i/ili javni sektor obračunskog sistema (UNIREF). Na lokalnom nivou, mnogi od ovih naknada su nasumično prijavljene kod lokalnih vlasti i prikupljene su od strane jednog broja različitih opštinskih odeljenja i agencija koje ne rade zajedno. Podjednako važno, lokalne samouprave nemaju, ili ne koristite, informacije o osnovicama, stopama, a prinosi ovih naknade su da razviju lokalne koherentne politike SP. Konkretno, oni često nisu u stanju da prepišu poreklo taksi i poreza za fizička i pravna lica; da razlikuju isplatu dugova iz prošlosti i tekućih obaveza i tako da analiziraju stope naplate; i da analiziraju prinose pojedinih naknada i troškova u vezi sa njihovim osnovicama, ili broja poreskih obveznika.

Opšti problem u svim opštinama je da Opštinska Uredba sa porezima, taksama, korisničkim naplatama i kaznama nije dovoljno jasna, nabraja mnogobrojne opštinske usluge koje generišu SP, bez povezivanja ovih ekonomskih kodova iz Kontnog Okviru koji treba da se koristi za izveštavanje ovih prihoda. Takođe, problemi sa usklađivanjem ekonomskih kodova sa sistemom UNIREF-a stvaraju dodatnu konfuziju pri prijavljivanju ovih prihoda. Nepostojanje sistema MIS za SP u opštinama pored gore navedenih problema gotovo nemoguće uraditi detaljnu analizu sopstvenih izvora prihoda u opštinama, razdvojiti podatke u smislu korisnika usluga, identifikovati i razdvojiti stare dugove i one dugove tekuće godine, fakture, a samim tim otežava da se poboljša planiranje sopstvenih izvora prihoda i razviju odgovarajuće politike i odluke opštinske uprave.

Gore identifikovana pitanja utiču posebno na opštine i njihov način registracije i onda izveštaj SP otežava detaljno razdvajanje podataka i analiziranje trendova iz prošlosti, samim tim što je ekstrapolacija i predviđanje podataka veoma teška. Pored toga, očekivane promene u pravnom okviru u vezi prihoda iz sopstvenih izvora, utičući naročito na poreze na imovinu, poreze koji se odnose na građevinske i poslovne poreze, primeniće proporcije doprinosa od strane različitih kategorija prihoda i uticaće i na donju liniju SP u većini opština.

U cilju unapređenja poslovnog okruženja, nacionalna vlada je nedavno u potpunosti odstranila poslovne takse, koje su korišćenje za sastav u proseku od 8% SP opštine. Osim toga, očekuje se da sa novim Zakonom o izgradnji, planiranom da se usvoji 2012 god, naknade za građevinske dozvole koje se plaćaju po opštinama za izdavanje dozvola za novogradnju će takođe biti potpuno odstranjene. Ovo je još veći problem jer građevinske dozvole su sastavni deo više od 20% opštinskih prihoda u proseku, čime se stvara još veća grupa proizvodnih kapaciteta SP za opštine. Ove promene, iako do prinosi više poslovnom i institucionom prijateljskom okruženju će stvoriti probleme za opštine. Dalje preporuke su date centralnoj Vladi da smanji iznos opštег granta centralnog nivoa, što će smanjiti ukupan nivo opštinskih prihoda i što će otežati opštinama da obezbede usluge za svoje građane kao što se i zahteva. U principu, dok promene kod ukupnih prihoda opština (obuhvatajući uvođenje

novih propisnih podataka za proračun) treba proći na postepen način, opštine moraju istovremeno da zadrže značajne izvore SP, ako žele da grade novu infrastrukturu, a ako žele da sadrže realnu fiskalnu autonomiju i preduzmu neke prave odgovornosti za oporezivanje građana i preduzeća u njihovim nadležnostima. Kako stvari stoje sada, porez na imovinu, mada sada najvažniji izvor SP na opštinski nivo, će dobiti na još veći značaj jer će biti trenutno jedini vodeći prihod na opštinskom nivou i koji će trenutno dozvoliti opštinama da prikupljaju i ri-investiraju za svoje građane. Iz tog razloga, težište napora na opštinskom nivou treba da bude u poboljšanju politike, planiranja i prikupljanja poreza na imovinu.

Ministarstvo Finansija, Odeljenje Poreza na Imovinu takođe je nedavno odlučilo da uvede dodatni koeficijent kvalitet izgradnje kod proračuna poreza na imovinu. Oni su probali novi sistem u dve opštine 2011 godine i očekuje se da se sistem odvija i u 11 novih opština u 2012. Efekat uvođenja koeficijenta kvaliteta, koji će odrediti i označiti pad ili rast osnovnog računa u zavisnost od kvaliteta imovine, i očekuje se da će doći do pada vrednosti iznosa poreza na imovinu uopšte, međutim kada se fakturiše efekat rasta na minimalnoj poreskoj stopi do 0.15% imovinske vrednosti, onda ukupni efekat treba biti pozitivan u odnosu na fakturisani porez na imovinu. Ipak, izazov održavanja istog nivoa ili rast prikupljanja poreza na imovinu ostaje najveći izazov. Opštine treba da izuzetno dobro rade sa porezom na imovinu kako bi se najmanje osetio efekat odstranjivanja dva glavna izvora SP i potencijalni pad ukupnog granta od strane centralnog nivoa.

Istorijska Performansa

Kada se analizira istorijska performansa Opštine Štrpcе konsultanti su koristili izveštaje Generalnog Revizora, izveštaje iz Odeljenja za Trezor unutar Ministarstva Finansija i Odeljenja Opštinskog Budžeta i Finansija, kao i opširnije konsultacije sa relevantnim opštinskim zvaničnicima.

Istorijski podaci ne mogu precizno pokazati tačne izvore sopstvenih prihoda zbog nedosledne klasifikacije SP, uključujući različite definicije prihoda iste vrste i koristeći različite ekonomske kodove iz Kontnog Okvira za isti prihod, ili korišćenje potpuno pogrešnih kodova u izveštavanju SP. Dalje, još uvek postoje pitanja vezana za korišćenje ekonomskeih kodova u pogledu UNIREF bar-kod sistema za registrovanja izdavanja faktura i prihoda.

Detaljnija diskusija o istorijskoj performansi i trendovima za različite kategorije SP je predstavljena nakon istorijskih finansijskih izveštaja SP za opštini Štrpcе, koja je predstavljena na sledećoj tabeli u nastavku:

	Kodet	2008	2009	2010	2011
Prihodi od poreza na imovinu	40110	2,817.30	24,630.63	18,025.35	37,752.41
		1.87	7.74		
Prihodi od biznisa/preduzeća		4,807.08	7,194.94	6,138.50	14,329.00
Prihodi od poreza na biznis	50006	116.91	4,440.00	6,138.50	
Prihodi od komercijalnih licenci		0.00	157.00	0.00	165.00
Prihodi od licenci za oglase/reklame	50212	0.00	0.00	0.00	
Prihodi od licenci i usluga		0.00	0.00	0.00	
Prihodi od dozvola za eksplotaciju šuma		4,690.17	2,597.94	0.00	
Korišćenje putne infrastrukture		0.00	0.00	0.00	
Prihodi od kamenoloma i rudnika	50203	0.00	0.00	0.00	
Takse za produženo radno vreme		0.00	0.00	0.00	
Prihodi od licenci za poslovanje	50204	0.00	0.00	0.00	
Promena poreza na biznis	50007				14,164.00
Licence za individualne aktivnosti	50201				
Licence za profesionalne usluge	50206				
Licence za prevoz dobara	50208				
Licence za berbe	50209				
Licence za igre na sreću (video igre/slot machines)	50210				
Licence za alkoholna pića i usluge	50211				
Licence za lov i ribolov	50213				
Licence za prodavnice na ulicama/Kioske	50202				
Licence za velike radnje	50217				
Licence za građevinske kompanije	50218				
Licence za arhitektonske kompanije	50220				
Licence za hotele	50221				
Licence za usluge osiguranja	50223				
Licence za maloprodajna mesta benzina i gasa	50308				
Ostale licence za biznis	50290				
Ostale takse na biznise	40050				

Paušalni porez	40010				
Prihodi od korišćenja opštinske imovine		0.00	145.00	0.00	37,813.80
Prihodi od parking vozila	50008	0.00	145.00	0.00	36,887.50
Prihodi od prodaje opštinske imovine	50413	0.00	0.00	0.00	
Prihodi od korišćenja zemljišta	50405	0.00	0.00	0.00	
Izdavanje opštinske imovine	50408	0.00	0.00	0.00	
Prihodi od prodaje dobara	50403				
Prodaja službenog lista	50404				
Korišćenje javne imovine za otvoreno tržište	50406				926.30
Izdavanja u zakup trgovinskih kompanija	50407				
Prihodi od koncesija	50417				
Prihodi od zakupa/lizinga stambene imovine	50418				
Prihodi od prodaje usluga		5,333.79	13,143.17	37,855.87	81,687.64
Prihodi od inspekcije		0.00	0.00	0.00	
Veterinarska inspekcija	50505	0.00	0.00	0.00	
Inspekcija za prehrambene objekte	50501	0.00	0.00	0.00	
Inspekcija za požar		0.00	0.00	0.00	
Inspekcija za životnu sredinu		0.00	0.00	0.00	
Prihodi od geodezijskih planova		4,378.00	12,723.90	18,020.00	
Aktivnosti u oblasti merenja zemljišta Direkcija za Urbanizam	50504	0.00	0.00	0.00	
Inspekcija urbanih planova - Direkcija za Urbanizam	50503	0.00	0.00	0.00	
Prihodi od građevinskih dozvola		0.00	0.00	0.00	
Uplate za promenu korišćenja zemljišta	50012	0.00	0.00	0.00	25,569.16
Izdavanje građevinskih dozvola	50009	955.79	419.27	19,835.87	56,118.48
Licence za rušenje	50010	0.00	0.00	0.00	
Ostale usluge		0.00	0.00	0.00	
Tehnička provera objekata	50205				
Prodaja usluga	50401				
Inspekcija – sanitarna higijena	50507				
Inspekcija merenje opreme	50508				
Inspekcija mernih jedinica na benzinskim pumpama	50509				
Taksa za legalizaciju	50026				
Prihodi od sudskih, policijskih i opštinskih kazni		12,554.44	21,535.00	39,087.23	0.00
Novčane kazne		0.00	0.00	0.00	
Novčane kazne – šumarstvo		0.00	0.00	5,310.58	
Sudske novčane kazne		8,039.44	15,510.00	24,076.65	
Prihodi od saobraćajnih kazni	50101	4,515.00	6,025.00	9,700.00	
Inspeksijske novčane kazne	50104				
Ostale novčane kazne	50107				
Uklanjanje I Deponovanje vozila	50103				
Ostalo		-78.00	0.00	0.00	0.00
Ostale isplate	55300	0.00	0.00	0.00	
Ostali prihodi	55300	-78.00	0.00	0.00	

Prihodi od administrativnih taksi		2,350.00	7,117.34	12,797.50	24,132.00
Prihodi od registracije vozila	50001	0.00	0.00	0.00	12,129.00
Izdavanje vozačkih dozvola	50005	0.00	0.00	1,332.00	
Naknade od putnih isprava	50003	0.00	0.00	0.00	
Učešće na tenderima	50020	570.00	2,190.00	6,880.00	2,050.00
Porez na puteve	50002	0.00	0.00	0.00	
Certifikati ovlašćenog registra (rođenja, venčanja, smrti itd.).	50013, 50014, 50015	940.00	3,807.00	4,130.00	
Ostali regalarski dokumenti		0.00	29.00	0.00	8,546.00
Certifikati različitih dokumenata	50017	0.00	84.00	455.50	1,316.50
Takse od formulara za zahteve		840.00	1,007.34	0.00	
Naknade za registraciju nasleđa	50011	0.00	0.00	0.00	
Zdravstveni certifikati za vozačke dozvole	50024				
Porez za ličnu kartu	50004				
Ostale administrativne takse	50019				90.50
Druga poreska uverenja	50016				
Porezi od fotokopiranja različitih dokumenata	50018				
Porez od uverenja državljanstva	50025				
Proizvodne marke	50412				
Učešće građana (zdravstvo i obrazovanje)		292.90	708.20	359.20	813.60
Prihodi iz kulture	50409	0.00	0.00	0.00	
Prihodi od zdravstvenih usluga	50409	292.90	708.20	359.20	813.60
Prihodi od vrtića	50409	0.00	0.00	0.00	
Prihodi od srednjeg obrazovanja	50409	0.00	0.00	0.00	
Grantovi I Donacije		0.00	0.00	12,130.00	24,228.16
Učešće građana u projektima		0.00	0.00	0.00	
Strani donatori		0.00	0.00	7,130.00	24,228.16
Kosovski donatori		0.00	0.00	5,000.00	
Ukupno generisani SP tokom finansijske godine		28,077.51	74,474.28	126,393.65	220,756.61
		-28.16%	165.25%	69.71%	74.66%
Preneti prihodi iz prethodnih godina		25,274.72	14,962.17	34,119.00	
Ukupno		53,352.23	89,436.45	160,512.65	220,756.61

Tabela 1. Opština Štrpc - Istorijsko prikupljanje SP 2008-2011

Kada se analiziraju istorijski tokovi sopstvenih prihoda u opštini Štrpc, može se uočiti sledeća zapažanja za glavne grupe prihoda iz sopstvenih izvora. Kao što je prikazano na tabeli 1, u Štrpcu SP generisani tokom 2009 su povećani za gotovo 3 puta u odnosu na 2008. U 2009, posle opštinskih izbora na Kosovo, gde je većina srpskog stanovništva izašla na glasanje na izbore 2009, postoji jasan pomak vernosti kod lokalnog stanovništva da lokalno biraju i potiču političare i političke stranke osnovane od strane kosovskih Srba. U 2010 prihodi su se povećali još više za skoro 70% u odnosu na 2009. Isti trend sa još većim povećanjem zabeležen je u 2011, gde je naplata porasla na 220,756.61 Evra, što je i povećanje od 74,5% u 2010. Ovo je vođeno velikim porastom prihoda od poreza na imovinu, prihoda od korišćenja opštinskih resursa (parking), prihodi od komunalnih usluga i poslovnih licenci/licenci na biznis.

Sopstveni Prihodi ostvareni u toku finansijske godine u Štrpcu su bili u proseku od 5.18% ukupnog godišnjeg budžeta predviđenog za opštini na početku godine, što je vidljivo nisko u odnosu na ostale opštine, ukazujući na mogući dalji rast. Ovo je predstavljen putem dve figure ispod:

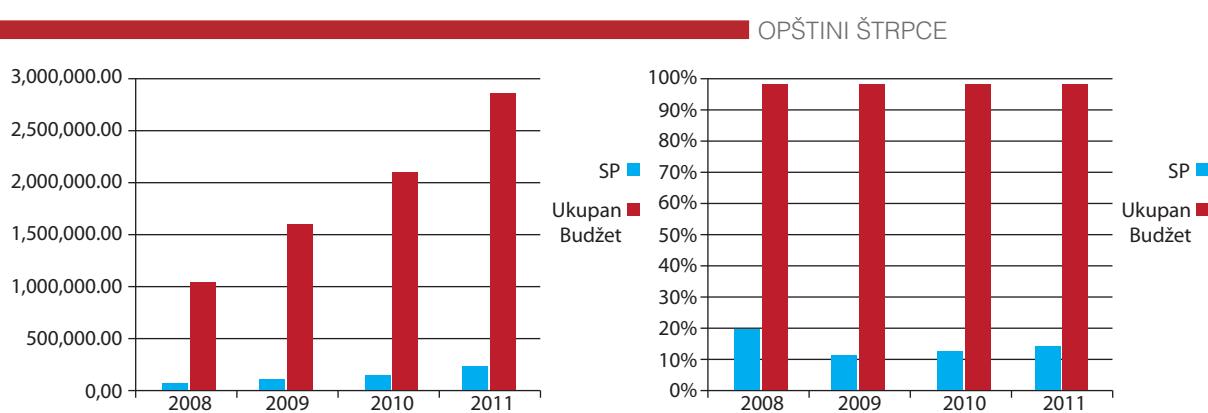

Figura 1 – SP u odnosu na ukupan opštinski budžet

Glavni izvori sopstvenih prihoda za opštinu Štrpce su se promenili tokom godina, odražavajući razvoj političke situacije u opštini. U 2008 su bili glavni pokretači kazne izdate od strane policije i sudova, jer nijedna druga opštinska funkcija nije generisala prihode za njihov potencijal zbog njihove nesposobnosti da budu aktivni u toj oblasti. Prodaja opštinskih službi je bila važan faktor u 2008, zatim praćena od poreza na biznis i poreza na imovinu. Finansijska godina 2009 više liči na tipičnu kosovsku opštinu u smislu SP, uz porez na imovinu koji vodi u pravcu generisanja prihoda, praćenih od sudskih i policijskih kazni, prodajom usluga, poreza na biznis i administrativnih taksi. Prihodi u naredne dve godine 2010 – 2011, predstavljaju više standardnu raspodelu. Struktura učešća različitih kategorija je u predstavljena u nastavku:

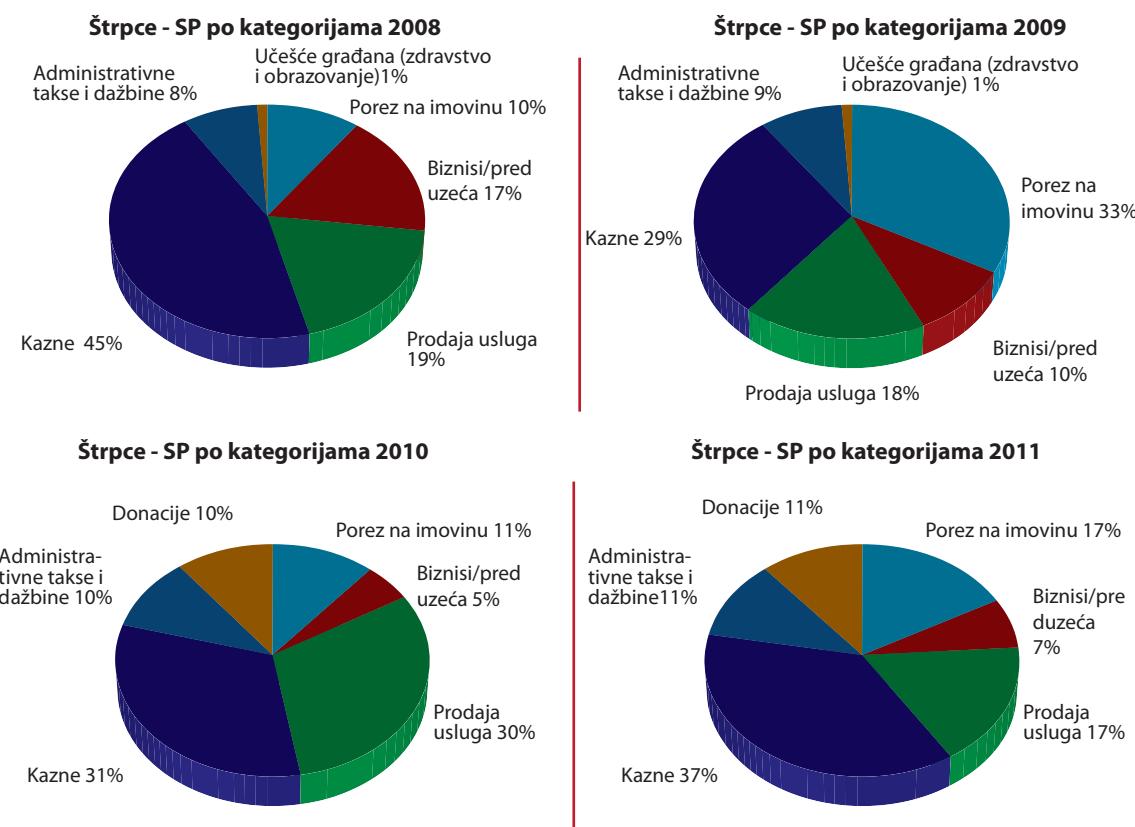

Figura 2 – Struktura SP po glavnim kategorijama 2008-2011

Kada se analiziraju specifične kategorije sopstvenih prihoda, može se uočiti sledeća zapažanja. Postoji porast prihoda od poreza na imovinu u 2009, beležeći rast od 7,74 puta u odnosu na 2008.

Ova fluktacija, kao što je gore navedeno, odražava političke promene u opštini i ne treba se smatrati veoma čudnom. Brojke prikupljene u 2009 su još uvek daleko ispod nivoa fakturna poreza na imovinu izdatih i ima prostora za poboljšanje. Ako uzmemu u obzir i novi urbanistički plan za turističku zonu na Brezovici, to će povećati poresku osnovicu za opštine i ako se pravilno upravlja, trebalo bi da dovede do povećanja prikupljenog poreza na imovinu. Međutim, suprotno očekivanjima, u 2010 je opet zabeležen pad, što je rezultiralo sa 27% manje od prihoda od poreza na imovinu u 2009. 2011 međutim, označava promenu na bolje sa prikupljenim 37,752.41 Evra, što je i povećanje od više od 100% u odnosu na 2010.

Nivo učešća poreza na imovinu na ukupan iznos SP za opština Štrpcce je 10%, 33%, 14% i 17% za period 2008 – 2011 odnosno. Tako da, ovo je jedan od najvećih činilaca SP u opštini, međutim i dalje ostaje nizak u poređenju. Nivoi prikupljanja poreza na imovinu se odnose na pitanja upravljanja i u Ra-nilugu posebno, jer još uvek sistem je u začetku i uspostavlja se. Problemi sa porezom na imovinu su dosta slični sa ostalim opštinama, sa posebnim akcentom ovde jer je ovo novoformirana opština srpske većine. Što se tiče registracije imovine i baze podataka, LOGOS Projekat je u 2011 podržao sve svoje partnerske opštine sa projektom da registruju nove ne registrovane imovine u sistemu putem pružanja obuke, opreme i spoljne geometre po opštinama za proces registracije. To je imalo efekat na popunjavanja opštinske baze podataka o porezu na imovinu i doprinelo je da je i sistem što pravičniji i demokratski, uključujući sve opštinske imovine u poreskom sistemu. Konkretno, projekat je podržao opština Štrpcce u registraciji viši od 130 novih imovina, što je i povećalo poresku osnovicu za opština. Efekti registracije se očekuje da bude predstavljeni u toku finansijske godine 2012, kada će fakture za ove osobine biti izdate, i proporcionalno povećati naplatu poreza na imovinu u opštini.

Prihodi od biznisa su pokazali stabilan rast tokom perioda 2008 – 2011, osim blagog pada u 2010. Zabeležen je rast od skoro 50% u 2009 i pad od 14,7% u 2010, dok tokom 2011, prihodi ostvareni u ovoj kategoriji su se povećali za 133%. Kao vođa ovih prihoda stoje takse licence na biznis. Doprinos poreza za biznis oscilira oko 5-10% ukupnih prihoda, sa izuzetkom 2008 , gde je bio veći doprinos.

Prihodi od korišćenja opštinske imovine isključivo dolaze od nametnute takse za parkiranje vozila, odnosno od dažbina koje se terete za ulazak u ski centar Brezovica po vozilu. Ovo je potencijalno vrlo dobar izvor jer ove dažbine su prikupljene od strane paralelnih struktura u 2008 i 2009 god. Iako u toku 2010 nije bilo nikakvih prihoda u ovoj kategoriji, tokom 2011 došlo je do ogromnog porast u tom pogledu sa prihodima od preko 30.000 Evra. Ova cifra može realno da bude mnogo veća u narednim godinama ako se nastavi prikupljanje dažbina/taksi od strane opštine i ako se ski centar razvija dalje.

Prihodi od prodaje komunalnih usluga čine veliki deo SP generisanih od strane Opštine Štrpcce. Oni su bili u stalnom porastu od 2008. Tokom 2009 prihodi od prodaje usluga gotovo su se utrostručili, i nastavili sa 188% rasta u 2010. Tokom 2011, oni su povećani za 158% u odnosu na 2010. Efekat ove kategorije kod ukupnih SP je primetio blagi pad u 2009 od 19% u 2008 na 17,6%, a zatim njegov uticaj je postao sve više i više značajan tokom 2010 i 2011 godine sa 30% odnosno 37%. Glavni pokretači u ovoj kategoriji su prihodi od geodezijskih planova i izdavanja građevinskih dozvola.

Prihodi od opštinskih, sudskih i policijskih saobraćajnih kazni su veliki činioci Sopstvenih Prihoda tokom perioda 2008 – 2010, učestvujući u proseku od 26% u prikupljenih SP tokom perioda, dok su pali na nulu tokom 2011. Došlo je stalnog pada prihoda iz ove kategorije u smislu količine, dok je ideo ovih kazni na ukupno prikupljene SP opao u 2009 na 29% od 45 % u 2008 i beleži blagi rast u 2010, kada je dostigao 30,9%. Što se tiče 2011, nije bilo prijavljenih prihoda u ovoj kategoriji, koji mogu biti posledica pogrešne lokacije novčanih kazni od strane sistema suda za prekršaje, jer Štrpcce nema Prekršajni sud u okviru svoje nadležnosti

Administrativne kazne, dažbine i porezi su pokazali stalni rast; ali oni i dalje čine samo mali deo SP generisanih u opštini Štrpcce, pružajući u proseku 9,7% SP. Najveći doprinos ovde su prihodi koji

dolaze od izdavanja raznih uverenja, koje u proseku ostvaruju 31,4% prihoda od administrativnih taksi i poreza. Do 2011, nije bilo takse generisani od registracije vozila, što je velika razlika od drugih opština. Tokom tekućeg perioda 2011, međutim, ova kategorija je počela da generiše prihode takođe.

Prihodi koji dolaze od učešća građana koji se odnose na zdravlje i obrazovanje, u proseku obezbeđuju manje od 1% ukupno generisanih SP.

I na kraju, nije bilo evidentiranih većih stranih donacija i doprinosa građana na javnim radovima u finansijskim izveštajima opštine Štrpcce do 2010, kada donacije su učestvovale sa 10 % u ukupnim generisanim SP. Iako SP smatraju zakonom, konsultant misli da zbog prirode donacije (posebno fluktacije i problemi prognoziranja donacija), ova pod-kategorija nije detaljnije analizirana u ovom izveštaju.

Projekcije sopstvenih prihoda za opštinu Štrpcce

Radi obavljanja projekcije za generisanje Sopstvenih Prihoda, konsultant se suočio sa teškoćama u uspostavljanju osnove sa pretpostavkama i predviđanjima jer podaci nisu razdvojeni. Mada su opštine postavili nivoe za poreze, dažbine i takse u opštini i opštinske uredbe koje u proseku su navele veliki broj različitih stavki koje se smatraju SP, prijavljene u ograničenom broju ekonomskih kodova u kontnom okviru, kao i UNIREF bar kodova. Podaci nisu prikupljeni za svaku pojedinačnu stavku i prihodi su evidentirani na osnovi većih kategorija. Dalje, zbog promena u ekonomskim kodovima koji su se koristili tokom godina, pojedini prihodi su evidentirani u okviru različitih stavki u različitim godinama stvarajući tako probleme za poređenja. Što se tiče poreza na imovinu, opštine od 2008 imaju samo svoje prognoze budžeta i opšte podatke o prikupljenim iznosima, ali oni imaju veoma ograničen pristup sistemu MIS poreza na imovinu zasnovanom u Ministarstvu Finansija. Dakle, veoma je teško proceniti prikupljeni iznos i dugove, koliko od godišnje naplate dolazi od plaćanja računa tekućih godina i koliko je od isplate starih dugova. Opštine i dalje ne mogu da generišu automatske izveštaje iz sistema koji će im omogućiti objedinjene analize po zonama, vrste imovine, vrste vrednovanja ili da identifikuju najveće dužnike za bolje ciljanje. Osim toga, većina opština ne ažurira bazu podataka imovine kako se zahteva (1/3 svake godine), i to je najveći problem u uspostavljanju prave baze podataka za imovinu. U tom smislu, Ministarstvo Finansija je pokrenuo još jedan geodetski projekat za registraciju imovine koja je već u sistemu, tako da se podaci ažuriraju i novi koeficijenti kvaliteta zgrade/objekta uvede u sistem i koriste se za izračunavanje poreza. Dok, što se tiče nove/ne registrovane imovine, LOGOS projekat u 2011 je podržao svoje partnerske opštine, uključujući i Štrpcce, za uvođenje ovih imovina u sistemu. Za novo registrovane imovine/svojstva, preko 130 u Štrpcce, sada će se izdati i računi za porez na imovinu po prvi put u 2012 god., čime će se povećati kako poreska osnovica za opštine i samim tim i stopa naplate. U pogledu stope i procene vrednost određenih od strane opštine, stope postavljene od opštine se ne menjaju svake godine i precene vrednosti imovine/nekretnina ostaju nepromenjene, tako da prihodi od poreza na imovinu neće pratiti bilo kakve promene u vrednosti imovine niti imaju bilo koji indeks inflacije koji povezan sa nivoom zaduženih. Dalje, procene vrednosti, u većini slučaju, su uglavnom ispod realne tržišne cene, samim tim i održavanje niskog iznosa poreza na imovinu. Nedavno, Vlada Kosova je odlučila da izmeni minimalne stope poreza na imovinu i poveća ih na nivou od 0.05% do 0.15% godišnje vrednosti imovine. Kao što je trenutna prosečna stopa poreza na imovinu u Kosovskim opštinama oko 0.1% ovaj rast stope će rezultirati sa oko 50% povećanja računa poreza na imovinu, što takođe može uticati na nivo prikupljanja.

Kao što izveštavaju opštine sopstvene agregatne prihode u smislu kategorija ili pod-kategorija, i zbog nedostatka podataka za određivanje prave poreske osnove, ne mogu se koristiti jedinice i cene po jedinici posebnih stavki SP u sprovođenju prognoze. Tako, da se sproveđe prognoza, konsultanti su se konsultovani opširno sa opštinskim službenicima kako bi dobili što preciznije slike istorijskog učinka i razloge većih oscilacija tokom godina. Diskusije sa relevantnim opštinskim službenicima odgovornih

za prikupljanje određenih prihoda su realizovane sa ciljem da se dobije njihova inputa za potencijalne buduće trendove. Prognoze su uglavnom urađene na osnovi dva faktori, prepostavke povećane stope naplate i prepostavke prirodnog rasta. U slučajevima gde istorijski trend ne može biti osnova zbog oscilacija prihoda, godine izvan postojećeg intervala su isključene ili su proseci uzeti.

Slede opisi preduzetih prepostavki za određene kategorije i pod-kategorije SP i procenjeni potencijal opštine da poveća sopstvene prihode u periodu od 2012 – 2016.

Prepostavljene Prognoze

Konsultant je preuzeo sledeće prepostavke po proceni sopstvenih prihoda za period 2011 – 2016:

Porez na imovinu:

Čim podeljeni podaci po različitim područjima nisu bili na raspolaganju, tako i konsultanti nisu bili u stanju da dobiju tačne podatke iz Ministarstva za Ekonomiju i Finansije o ukupnom računu fak-turisanog poreza na imovinu tokom godina za opštinu, niti je bilo dostupnih podataka o prikupljanu dugova iz tekuće vs prethodnih godina unutar naplate tokom jedne finansijske godine.

Prepostavke su napravljene u smislu povećanja stope naplate i prirodnog priraštaja, kao i planirani rast nivoa stope poreza na imovinu, po instrukcijama koje se očekuje da dolaze iz Odeljenja Poreza na imovinu u Ministarstvu Finansija. Dalje, od 2013 Vlada namerava da počne oporezivanje svojstva zemljišta, što se takođe očekuje da će imati značajan uticaj na prihode od imovine u opštinama.

Prepostavka o povećanju poreskih stopa je da će povećati prihode u ovoj kategoriji od oko 30 %, dok prihodi od dodatnog poreza na imovinu zemljišta se prepostavlja da imaju uticaj od 10 %. Osim toga, poboljšanja kod prikupljanja je prepostavljeno da bude na 2,5 % u odnosu na prethodne go-dine u periodu 2012 – 2014, a zatim 1 % u 2015 pa nadalje. Prirodna stopa rasta za nove oporezive imovine procenjena se na osnovu povratnih informacija iz opštinskog službenika u smislu trenda za novim svojstvima registrovanih svake godine, i prirodni rast prepostavlja se da je 0,4 % u 2012, 0,5% u 2013, 0,6 % u 2014 pa nadalje. Konkretno, kao posledica registracije novih ne registrovanih svojstava uz podršku projekta LOGOS, poreska osnovica za Kačanik porasla je za više od 1.000 novih svojstava, koje će biti naplaćene po prvi put u 2012 i utiću na stope naplate od porez na imov-inu od 2012 pa nadalje.

Porezi i Dažbine na Biznis:

Zbog promene u politici sa centralnog nivoa Vlade, prihodi od preduzeća će se u potpunosti za-ustaviti na opštinskom nivou od 2012, kao deo inicijative za poboljšanje poslovnog okruženja. Dakle, očekujemo da prihodi od naplate za licence ili dozvole preduzeća se potpuno zaustave od 2012 i da se prethodni dugovi neće prikupljati uopšte.

Prihodi od korišćenja opštinske imovine:

Prihodi koji dolaze od zakupa opštinske imovine (prostora) se prepostavlja da će porasti zbog boljeg iskorišćavanja ali bez novog rasta. Poboljšano korišćenje se prepostavlja da je 5 % u 2012, 10% u 2013 i 15% u 2014, bez rasta kasnije. Efekat razvoja skijaškog centra se prepostavlja da će se osetiti tokom 2014, tako mi prepostavljamo dodatan rast od 30% u toj godini.

Prihodi od prodaje komunalnih usluga:

Prihodi od izdavanja građevinskih dozvola su prepostavljeni da rastu zbog poboljšanja naplate i prirodnog priraštaja. Poboljšana kolekcija prepostavlja se da će biti 2,5 % u odnosu na period 2012 – 2014, onda pad do 1% rasta za 2015 pa nadalje. Prepostavka za prirodni priraštaj je ista kao za novo registrovanu imovinu i data je kao od 4% u 2012, 5% u 2013, 6% u 2014 i nadalje. Tačnije, biće dodatnih povećanja u 2013 na osnovu zahteva za građevinske dozvole u novoj turističkoj zoni i mi smo prepostavili da će to obezbediti dodatno povećanje od 20%, a potom u 2014 za još dodatnih 50%.More

Prihodi od sudskih, policijskih i opštinskih kazni:

Sudske i Saobraćajne kazne su prepostavljene da zabeleže rast zbog opšteg raste ekonomije opštine, sa stopom rasta koja se odražava na ekonomski rast od 3% u 2012, 4% u 2013, 5% u 2014 i 6% u 2015 i tako dalje. Pošto nije bilo prijavljenih prihoda iz ove kategorije u 2011, mi smo prepostavili da će se dostići ovi nivoi koji su prijavljeni u 2010 i da prepostavke za rast su napravljene na osnovi ovim ciframa.

Prihodi od Administrativnih Taksi i Dažbina:

Prihodi od administrativnih taksi se prepostavlja da se porasti kao i ekonomski rast od 3% u 2012, 4% in 2013, 5% u 2014 i 6% u 2015 pa nadalje, dok kao posledica rasta broja stanovništva će se povećati za dodatno 4% u 2012, 3% u 2013 i 2% u 2014 pa na dalje.

Učešće građana u zdravstvu i obrazovanju:

Prihodi od učešća na zdravstvene usluge se prepostavlja da će se povećati zbog rasta stanovništva, uz prepostavljene stope rasta da će biti iste kao one za izvode rođenih, bračnih i ostalih gore navedenih izvoda/certifikata. Ne postoje prihodi od učešća u obrazovanju u opštini.

Grantovi i donacije:

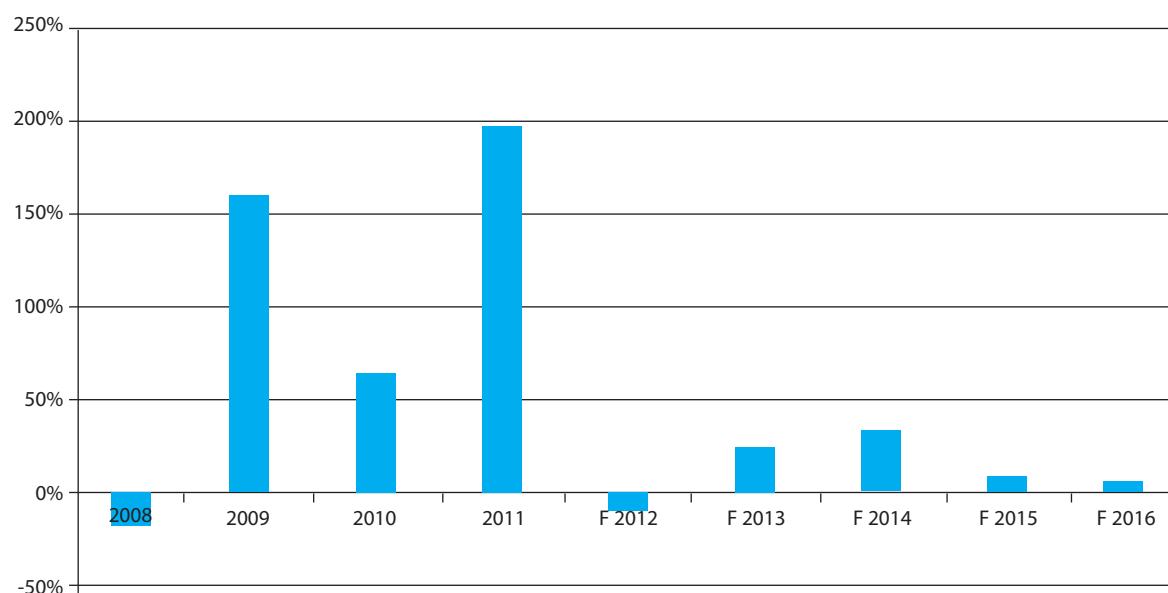
Konsultant nije napravio nikakve prepostavke u vezi prognoziranih prihoda od stranih i Kosovskih donacija, a ni učešće građana u projektima kapitalnih investicija. To je zato jer je teško proceniti broj buduće donatorske podrške u opštini.

Prognoza Sopstvenih Prihoda – Opština Štrpcce

Vrste sopstvenih prihoda	2007	2008	2009	2010	2011	F 2012	F 2013	F 2014	F 2015	F 2016
Porez na imovinu	8,568.00	2,817.30	24,630.63	18,025.35	37,752.41	38,847.23	55,551.54	57,273.64	61,282.79	65,572.59
Porezi i dažbine na biznis	2,118.00	4,807.08	7,194.94	6,138.50	14,329.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Prihodi od korišćenja opštinske imovine	5,400.00	0.00	145.00	0.00	37,813.80	39,704.49	51,615.84	74,842.96	74,842.96	74,842.96
Prihodi od prodaje komunalnih usluga	17,787.00	5,333.79	13,143.17	37,855.87	81,687.64	86,973.4	110,921.60	175,810.74	188,117.49	201,285.72
Prihodi od sudskih, policijskih i opštinskih kazni	315.00	12,554.44	21,535.00	39,087.23	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ostali prihodi	0.00	-78.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Prihodi od administrativnih taksi i dažbina	3,250.00	2,350.00	7,117.34	12,797.50	24,132.00	25,821.24	27,628.73	29,562.74	31,927.76	34,481.98
Učešće građana (zdravstvo i obrazovanje)	256.00	292.90	708.20	359.20	813.60	846.14	871.53	888.96	906.74	924.87
Grantovi i donacije	391.00	0.00	0.00	12,130.00	24,228.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ukupno:	39,085.00	28,077.51	74,474.28	126,393.65	220,756.61	192,216.44	246,589.24	338,379.04	357,077.74	377,108.12
Promena procenta generisanja SP iz godine u godinu		-28.16%	165.25%	69.71%	196.42%	-12.93%	28.29%	37.22%	5.53%	5.61%

Kao što se može videti na tabeli prognoziranih Sopstvenih Prihoda, SP za opštinu Štrpce mogli bi dostići 377,108.12 Evra do kraja 2016. Postoji jasan pozitivni trend kada se posmatraju celokupni SP. U odnosu na prethodne godine, SP će se povećati u svim godinama osim u 2012, zbog prepostavljene dinamike razvoja skijaškog centra, kao što je prikazano u tabeli ispod.

Opština Štrpce – Istorijski i Prognozirani iz godine u godinu SP u procentualnim promenama

Opština u skladu sa predviđanjima može da postigne da se generiše 70% više na godišnjem nivou u poređenju sa SP generisanim za 2011. Ovo se može postići kroz poboljšanje političke situacije i uključivanju srpskog stanovništva opštine, bolje upravljanje i korišćenje opštinskih resursa i usluga, kao i kroz efikasnije kontrole, inspekcije i zakone.

Grafikon u nastavku pokazuje istorijske i projektovane SP do 2016:

Opština Štrpce – Istorijski i Prognozirani Sopstveni Prihodi

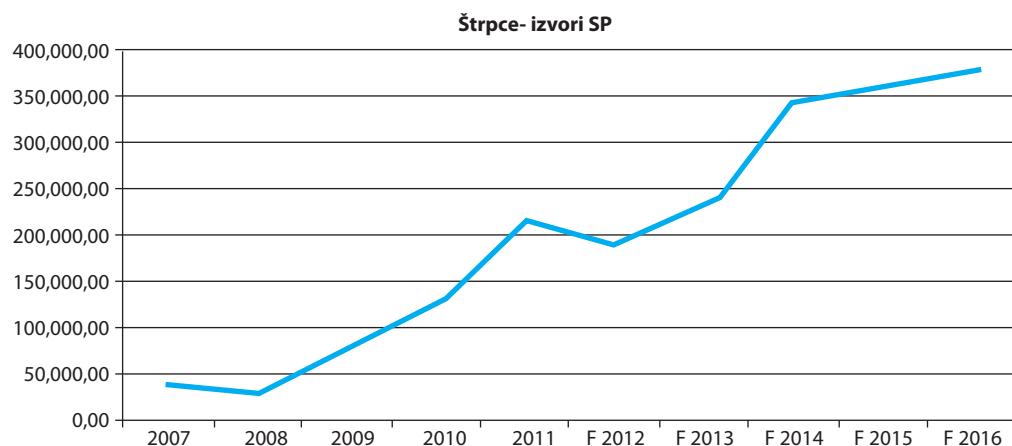
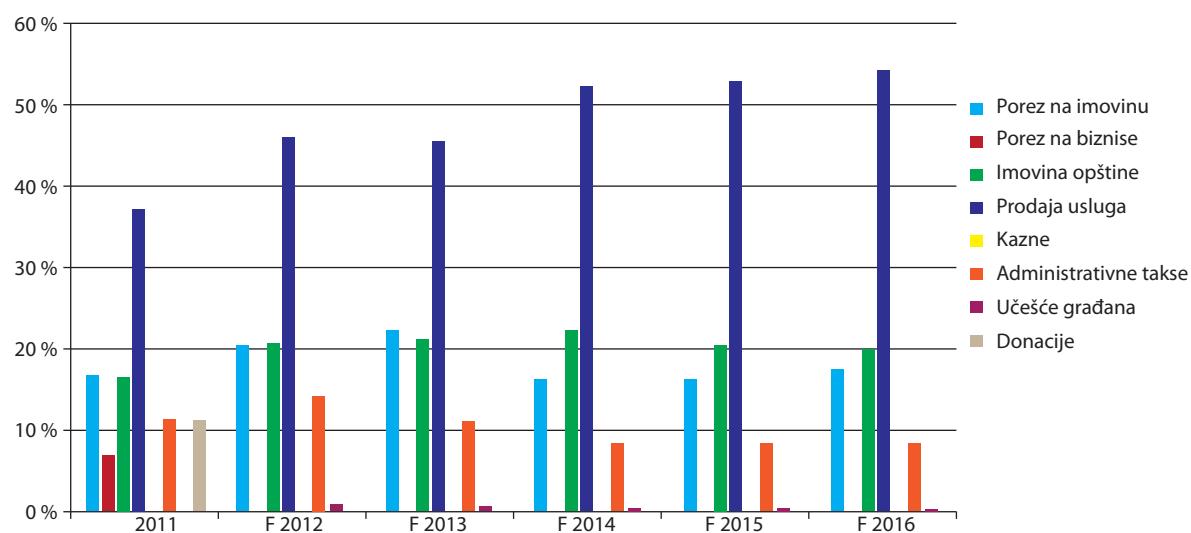
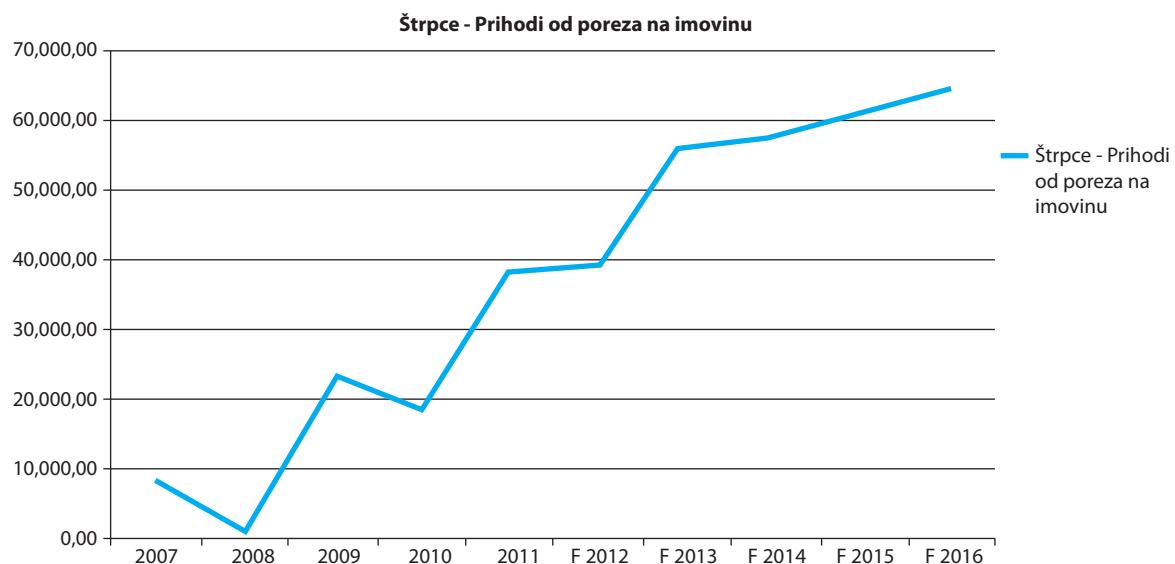

Tabela u nastavku predstavlja učešće svake kategorije SP u ukupno prepostavljanje SP za opštinu Štrpc:

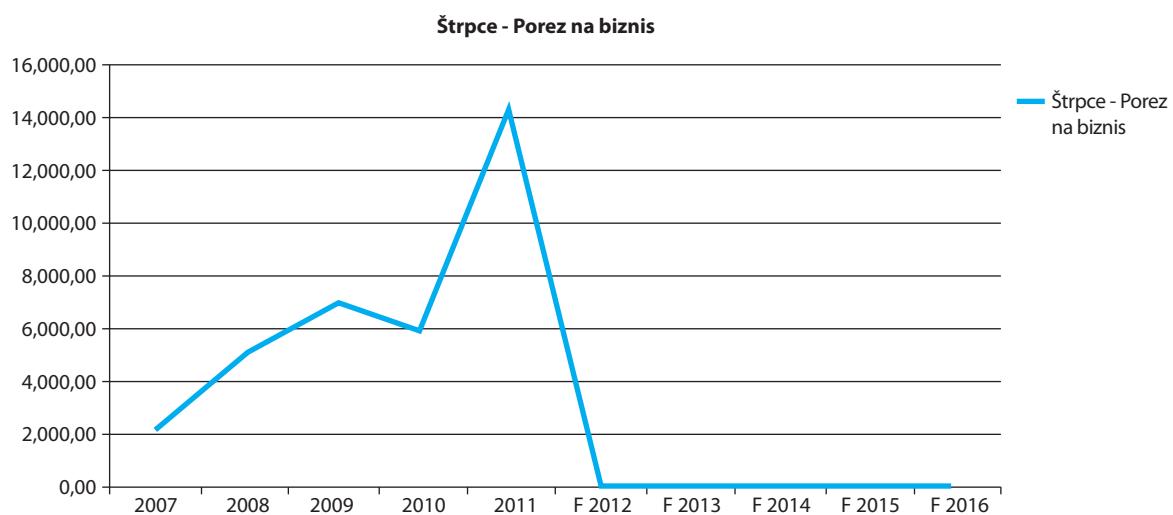

Kao što se može videti na gore predstavljenom grafikonu, glavni pokretači SP za predstojeći period su prodaja komunalnih usluga (građevinske dozvole), prihodi od korišćenja opštinske imovine, takse i porezi na imovinu. To su oblasti u kojima opštine treba da nastoje da postignu povećanje u smislu SP kroz povećanu efikasnost u njihovom finansijskom menadžmentu i sprovođenju.

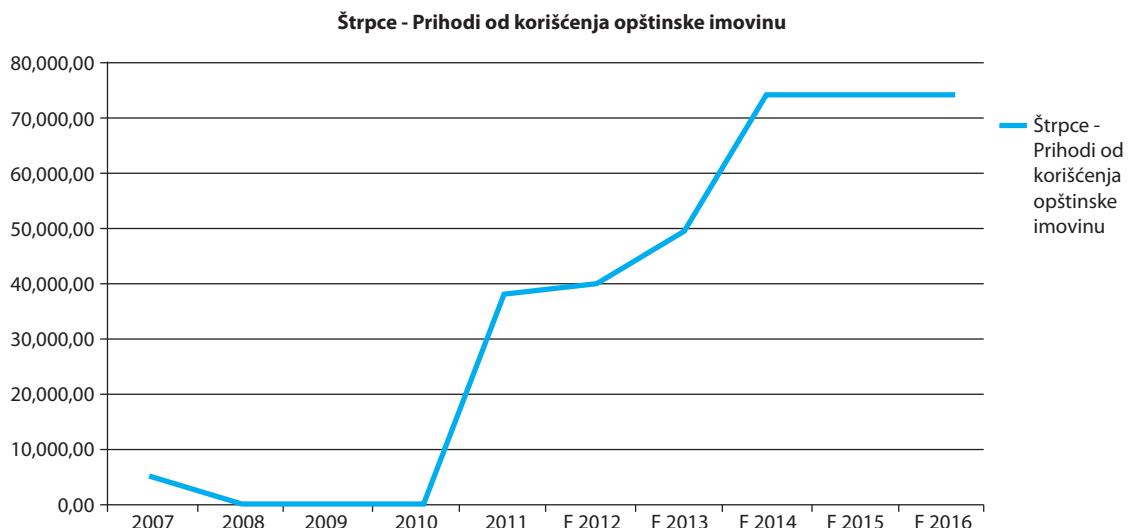
Rast svake kategorije prepostavljenih SP je predstavljen na grafikonima u nastavku:

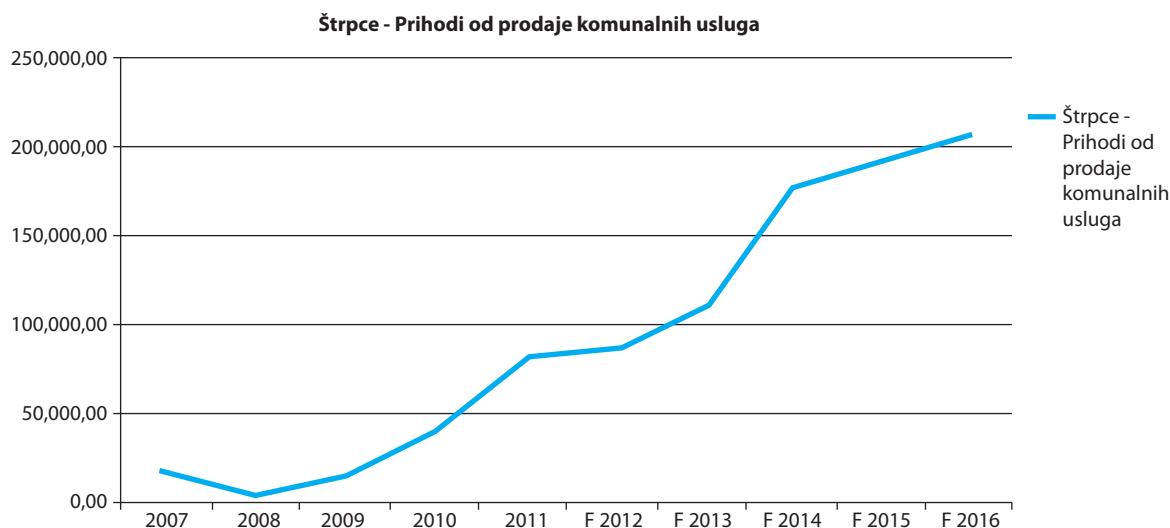
Prihodi od Poreza na imovinu su nastavili da raste zbog poboljšanja političke situacije, razvoja turističkog centra, poboljšanja i povećanja registracije, menadžmenta baze podataka, poboljšanog fakturisanje i bolje sprovođenje.

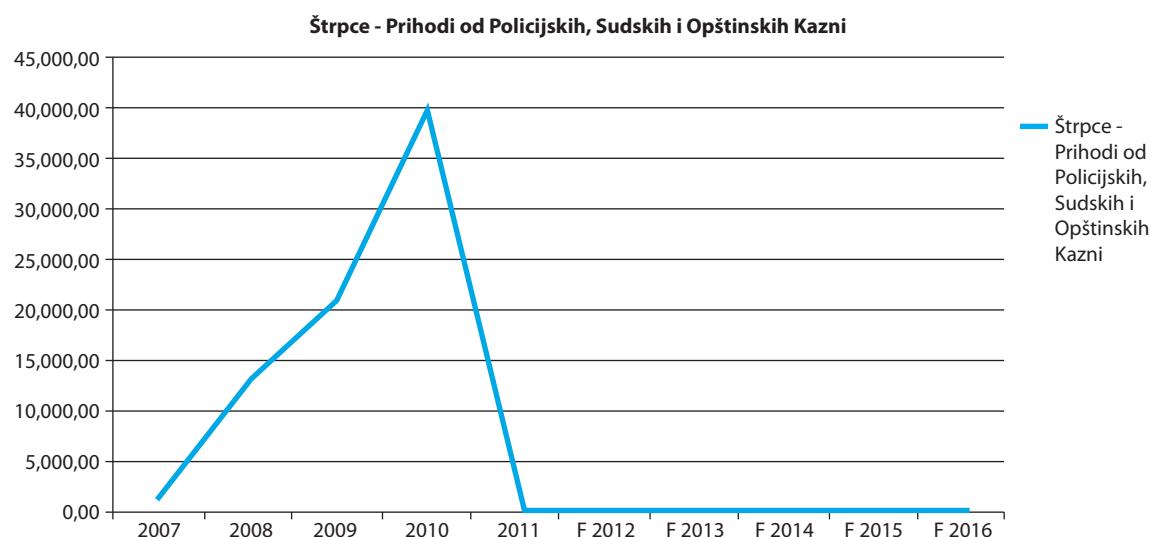
Porezi na biznis iako istorijski se povećavaju, prestaće od 2012., usled promena na nacionalnom nivou poslovne politike preko poreza od strane opština. Kao posledica ove odluke, opštine ne smiju da naplaćuju biznisima/preduzećima nikakve takse i dažbine od 2012.

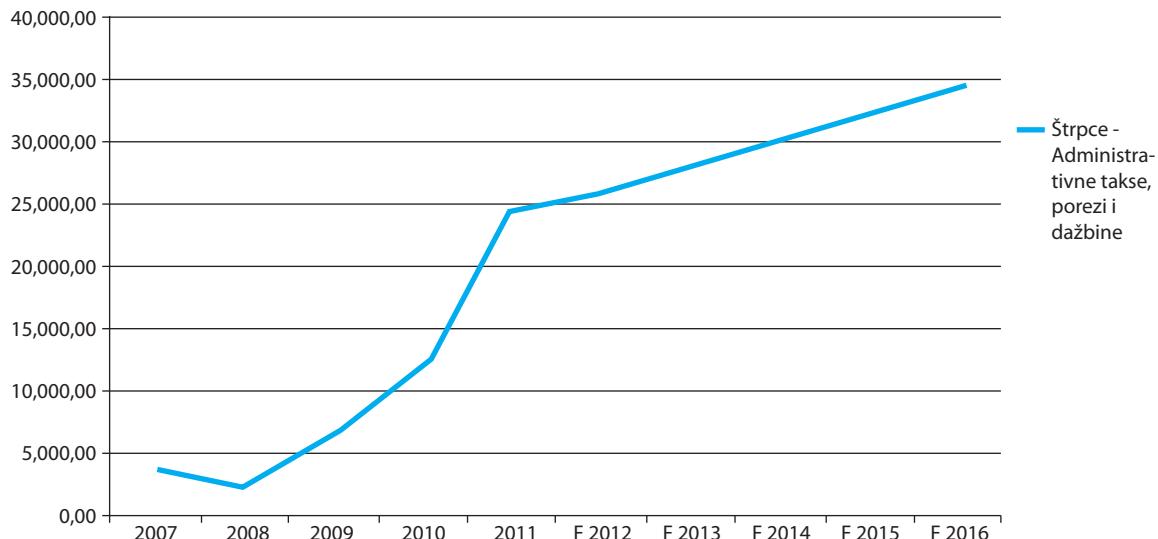
Prihodi od korišćenja opštinske imovine imaju veliki uticaj na SP u slučaju opštine Štrpcce zbog njenog turističkog potencijala. Prihodi iz ove kategorije mogu dostići nivoe iznad 70.000 Evra godišnje do 2016. U proseku, ovi prihodi se očekuje da doprinese oko 20% tokom prognoziranog perioda .

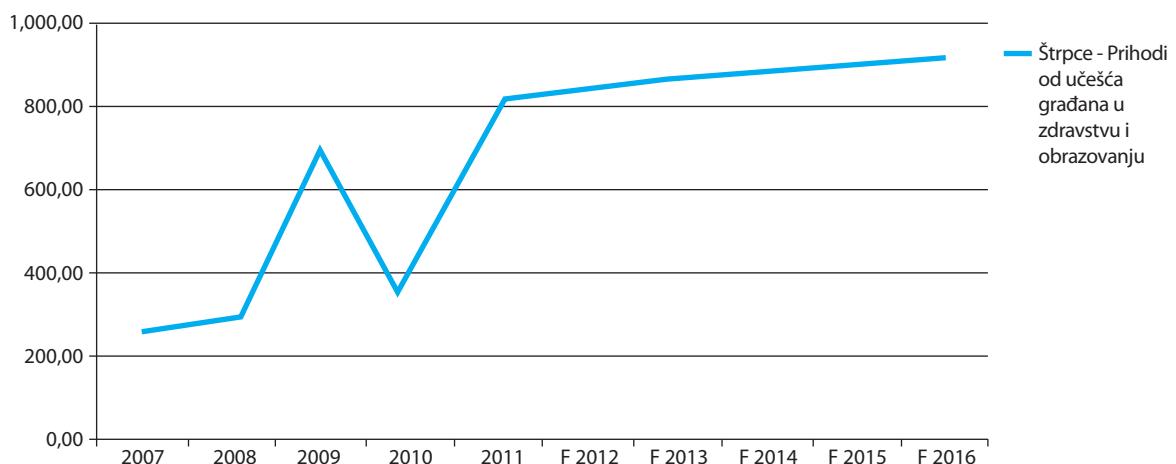
Prihodi od prodaje komunalnih usluga sve više postaju važniji činilac SP u opštini, posebno sa smirivanjem političke situacije i integraciju većinskog srpskog stanovništva i razvoj turističkog potencijala opštine. Prognoze su da Opština može ostvari porast od skoro 150% u poređenju sa ostvarenim prihodima u 2011 .

Prihodi od novčanih kazni izdatih od strane sudova, policije i opštine su uglavnom dolazile od povećanog broje posetilaca opštini zbog njegovog turističkog potencijala; ali su pali na nulu u 2011. Opština bi trebalo da obezbedi redovnu isplatu (u gotovini) ovih prihoda zbog problema sa finim transferima kao posledica nedostatka opštinskog suda za prekršaje u Štrpcu.

Štrpce - Administrativne takse, porezi i dažbine

Administrativne takse, dažbine i porezi se očekuje da doprinese u proseku 10,29 % na SP generisane od strane opštine tokom prognoziranog perioda. Povećanje prihoda iz ove kategorije će rezultirati rastom od 43 % kada se uporedi sa prihodima u 2011.

Štrpce - Prihodi od učešća građana u zdravstvu i obrazovanju

Prognoziranih prihodi koji dolaze od učešća građana putem naplata u zdravstvu doprinose u proseku sa manje od 1% SP generisanih tokom 2012 – 2016, odražavajući političku situaciju i pružanje totalno besplatne zdravstvene usluge.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE PRIKUPLJANJA SOPSTVENIH PRIHODA

Opšte preporuke

Postoje nekoliko opštinskih preporuka koje treba da budu važeće za sve partnerske opštine za napore kako bi se poboljšalo prikupljanje prihoda iz sopstvenih izvora. U nastavku su niz preporuka namenjene za partnerske opštine LOGOS-a.

Na službenoj stranici opštine, Opštinska Uredba o Porezima, Taksama i Dažbinama treba biti objavljen na transparentnu i lako dostupnu lokaciju na službenoj veb stranici opštine.

Dalje, u aktuelnim uredbama o porezima, taksama i dažbinama indeks inflacije nije uzet u obzir; zato se preporučuje da kada se menja uredba kod indeksa inflacije je uključena u predložene takse/naknade za sve opštinske usluge.

Preporučuje se da u okviru novih uredba trebalo bi da postoji jasna razlika od usluga koje se pružaju pravnim i fizičkim licima, kao i kod različitih nivoa naknade za ove dve kategorije. Poboljšana upotreba ekonomskih kodova i uvođenje novih kodova koje će se koristiti od strane opština u planiranju i izveštavanju SP, uključujući sinhronizaciju ovih kodova sa UNIREF bar kodom sistema i Sektoru za Trezor unutar MF, je neophodno.

U tom smislu, u cilju da se doprinese transparentnosti u izveštavanju, nova uredba o porezima, taksama i korisničkim dažbinama, kada se opisuju različite opštinske usluge, porezi i takse vezane za ove usluge, Uredba treba da sadrži u opisu tačan naziv usluge, kontni plan ekonomskog koda, kod UNIREF povezan sa uslugom, jedinicom i odeljenjem koji pruža usluge.

U smislu poboljšanja sistema izveštavanja postoji potreba za menadžment informacionog sistema o SP. MIS u SP će pomoći opštinama da poboljšaju usluge i identifikacije problematičnih područja u okviru usluga koje se nude i povećaju efikasnost u izveštavanju, praćenju i generisanu SP.

Konkretno, u vezi sa porezom na imovinu, opštine kao završni korisnik centralizovanog menadžmenta informacionog sistema poreza na imovinu, koji se upravlja i razvija od strane Odeljenja za Porez na Imovinu unutar Ministarstva Finansija, treba da ima pun pristup na podatke u sistemu. Opštinama treba da bude dozvoljeno da pristupe prilagođenim dodatnim izveštajima iz centralnog sistema, što će omogućiti bolji razvoj politike i bolje donošenje odluka. Između ostalog, sistem treba da omogući karakteristike izveštavanja o porezu na imovinu, najmanje u sledećem obliku: Zavod za fizička i pravna lica po zonama takođe podeljenim tokom godina za fakturisanje i naplatu; Odeljenje za naplatu i dug za tekuću godinu i prethodne godine; Stari dugovi i mogućnosti za poreske obveznike da plate stare dugove; Listirane najvećih dužnika.

Dalje, uvođenje od strane centralnog nivoa fiskalnih kasa za generisanje priznanice za naknade ispod 10 evra, što će takođe biti povezano sa odgovarajućim ekonomskim kodovima za izveštavanje, imaće i nekoliko prednosti. Prvo, to će ubrzati proces plaćanja na opštinskoj blagajni jer neće biti potrebe ručno pisati fakture na papiru. Drugo, to bi poboljšalo izveštavanje i planiranje jer će podaci o tačnim uslugama koje se pružaju građanima opštine, po ekonomskim kodovima (npr. broj izvoda rođenih, izvod venčanih, verifikacija dokumenata i sl.). Na kraju, to bi smanjio mogućnost grešaka u izveštavanju i smanjilo potencijal za greške u rukovanju gotovinskih isplata.

Dalje izveštajna linija treba da bude uspostavljena između opštine i resornih ministarstava za Indirektne SP kao što su licence/dozvole za kamenolome, šumarstva i saobraćajne kazne. Ovo je posebno konkretni slučaj za opštine bez Manjih Sudova, gde preusmeravanja plaćanje saobraćajnih kazni kod odgovarajućih korisničkih opština treba da budu standardizovane na centralnom nivou.

Kao deo priprema za promene u politikama za opštinske dažbine na biznise/preduzeća, opštine bi trebalo da se pripremi kako bi bile u stanju da generišu prihode iz drugih kategorija a ne od taksi za poslovnu licencu, kako bi mogli barem da ublaže uticaj ukidanje prihode od poreza na biznise u narednim godinama.

Preporuke za opštinu Štrpcce

Pošto Štrpcce nema Opštinski Sud za Prekršaje, saobraćajne kazne koje se tretiraju preko suda za prekršaje Uroševcu trebaju biti preusmerene na račun Opštine Štrpcce. Takođe, Policijska Služba treba da se obavesti da ukoliko se saobraćajna kazna izda na teritoriji opštine Štrpcce treba jasno da se naglasi da ne postoje pogrešna lociranja prihoda od novčanih kazni.

Trenutno, opština ne ažurira bazu podataka imovinu kao što se zahteva zakonom (1/3 baze podataka se ažuriraju na godišnjem nivou), i fakturisanje se sprovodi na osnovi postojeće baze podataka sa centralnog Odeljenja za Porez na Imovinu unutar Ministarstva za Finansije, bez direktnе komunikacije između opštinskog i centralnog nivoa. Projekat za registraciju imovine podržan od strane LOGOS-a za Kačanik treba biti kapitalizovan i za novo registrovane imovine trebaju se izdati fakture od 2012. Poboljšanje politike oporezivanja, poboljšanje efikasnosti u sprovođenju i bolje usmeravanje dužnika treba da bude visoko na dnevnom redu. Jedna oblast podrške iz projekta LOGOS može da bude u pripremi opštinskih publikacija i terenskih događaja u cilju prezentacije postignutih rezultata u naplati poreza na imovinu i promovisanju efekta poboljšanja naplate u svakodnevnom životu stanovnika pojedinih zona.

Sa očekivanjem da porezi na preduzeća neće biti dozvoljeni na opštinskom nivou, Kačanik bi trebalo da sproveđe analize o tome kako da kompenzuje potencijalne gubitke prihoda, kao posledica ukinjanja ove kategorije prihoda.

Opština takođe može početi da izdaje licence za rad na duže vremena (posebno važno tokom skijaške sezone), a takođe i uvođenje poreza za reklamni prostor, jer ova stavka dužna da raste sa razvojem skijaškog centra. Naplata naknade za korišćenje šuma i poboljšanje sprovođenja ovih naknada, zajedno sa lobom višeg političkog nivoa rezultiralo je sa opštinskim upravljanjem takse i dažbine koje dolaze iz šuma, što takođe može dovesti do stabilnih izvora prihode za opština, posebno imajući u vidu geografiju i topografiju u opštini Štrpcce.

Iako opština Štrpcce nema zaista nikakvih imovinskih prostora koje može dati u zakup, može da koristi svoja zemljишna sredstva za podršku turističkog razvoja opštine. Međutim, naplate dažbine za korišćenje vozila i parkiranja na nacionalnoj sredini i za degradaciju životne sredine, treba da se nastavi sa naplatom za ovu usluge u opštini i da uspostavi automatski sistem za praćenje izdatih karti i plaćanja, tako da opština može bolje upravljati sa ovom značajnom stavkom prihoda.

Prihodi od opštinskih službi obezbeđuju jedan od najvećih izvora prihoda trenutno i imajući u vidu buduća dešavanja u opštini, potencijalno može da obezbedi dobar izvor za SP. Građevinske dozvole, geodetski planovi i merenja, terenske inspekcije na gradilištima mogu svi biti potencijalno dobri hranioci imajući u vidu planirani razvoj skijaškog centra u moderan turistički centar sa kompletним odredbama. Ovaj izvor treba da bude korišćen po završetku planova, za urbanističke i regulacione planove tako i za obe turističke zone, kao i cele opštine.

Dalje, prihodi od inspekcije uslužnih objekata kao što su restorani, hoteli, vile za iznajmljivanje, ski liftovi, onda i hrane, bezbednosti od požara, mogli bi biti potencijalno dobri izvori prihoda. Štrpcce takođe bi moglo imati koristi od razvoja poljoprivredno – prerađivačkog sektora, posebno u podsektoru mlečnih proizvoda/mlekara, gde veterinarska inspekcija i druge opštinske službe igraju važnu ulogu, obezbeđujući na taj način takođe veće uključivanje opštine.

Štrpcce kao etnički mešana opština, sa strateškim položajem u smislu prirode i turizma, je veoma atraktivna destinacija kao i za donatorske projekte za pružanje podrške. Tako, opština može takođe da se fokusira i na identifikovanje potencijalnih izvora donorskog finansiranja i pro-aktivno sproveđe finansijsku podršku.

LOGOS

Nazim Gafurri str. 33
Po Box no.2
10000 Pristina, Kosovo
<http://www.helvetas-ks.org>

Tel: +381(0) 38 51 77 15
Tel: +381(0) 38 51 66 44
Fax: +381(0) 38 51 88 33
info@helvetas-ks.org